

Fordítás szigorlat ill. kollokvium (NM 202) követelményei

A vizsgázóknak két szöveget kell lefordítaniuk: egy magyar nyelvű szöveget német nyelvre és egy német nyelvű szöveget magyar nyelvre.

a szövegek típusa: esszé vagy folyóirat-cikk

terjedelem: 20-25 sor / szöveg

megengedett segédeszköz: kétnyelvű és egynyelvű szótárak

a dolgozat időtartama: összesen 4 óra (a vizsga kezdetén mindkét szöveget megkapja a vizsgázó, tehát maga oszthatja be az idejét)

Magyarról német nyelvre történő fordítás

A jeles dolgozat kritériumai: a kiinduló magyar nyelvű szöveggel tartalmilag ekvivalens, nyelvtanilag és stilisztikailag helyes németséggel megfogalmazott fordítás súlyos szerkezeti és durva nyelvtani hibák nélkül. A megengedett max. 4-5 stilisztikai hiba.

Elégtelen a dolgozat, ha 3 súlyos szerkezeti hibánál többet tartalmaz, vagy durva nyelvtani és lexikai hibáinak pontösszege eléri a 20 (a vizsgázók szokásosnál /elvártánál gyengébb átlageredménye esetén maximum 30) pontot.

A köztes érdemjegyek a jeles és elégtelen ponthatárai között arányosan kerülnek kiszámításra.

Súlyos (hárompontos) szerkezeti hibának számítanak a következők:

- a forrásnyelvi szövegben adott információk (egy mondat) kihagyása
- a célnyelvi olvasó számára ért(elmez)hetetlen, vagy a forrásnyelvi szöveg értelmével ellentétes értelmű mondat
- félreértett, eltorzult vagy felismerhetetlen szerkezetű mondat.

Megjegyzés: Súlyos szerkezeti hibák esetén összesen csak egyszer három hibapont kerül levonásra, a mondatban található egyes részhibákért nem járnak további hibapontok.

Durva (két hibapontos) lexikai ill. nyelvtani hibának számít:

- értelemzavaró, rossz szóválasztás (Uhr/Stunde-típus; Vermessung/Erhebung, Umfrage stb.), ami a nem elég körültekintő szótárhasználatból vagy félreolvasásból adódik
- ige-/főnév-/melléknévragozási hibák, helytelen névmáshasználat, rossz vonzatok, módbeli segédigék objektív/szubjektív használatának felcserélése, kongruencia-problémák, mellékmondatok és kötőszók helytelen használata (Temporalsatz, Konzessivsatz, Finalsatz), rossz szórend
- cím nincs lefordítva

Kevésbé súlyos (egy pontos hibák):

- Lexikális problémák: helytelen, de nem értelemzavaró szóválasztás
- helyesírási hibák

Példák a durva nyelvtani hibákra – a teljesség igénye nélkül:

1. **névelőtévesztés** (= a főnév nemének tévesztése)
(pl. *die Kunst* helyett **das Kunst*, stb.)
2. **rossz többesszám-képzés**
(pl. *Bücher* helyett **Buche*, *im Krankenhaus liegen Kranke* helyett **im Krankenhaus liegen Kranken*, stb.)
3. **névszóragozási hibák**
  - a/ **esettévesztés**
— (pl. részeseset tárgyessel történő felcserélése: *Wir haben ihnen einen Brief geschickt* helyett **Wir haben sie einen Brief geschickt*)
— (pl. alanyeset használata tárgyessel helyett: *ich habe einen Brief gelesen* helyett **ich habe ein Brief gelesen*), stb.
  - b/ **esetrág elhagyása**
— egyes szám birtokos eset (*im Haus des Lehrers* helyett **im Haus des Lehrer*)
— többes szám részes eset (*mit den Kindern* helyett **mit den Kinder*)
— stb.
  - c/ **vonatkozó névmás rossz használata** (pl. *das Buch, das ...* helyett **das Buch, was ich gelesen habe*)
4. **névszóragozási típusok keverése**
— gyenge főnév, vagy vegyes főnév erős főnévként való ragozása (pl. *mit dem Studenten* helyett **mit dem Student*, *im Namen* helyett **im Name*, *die Form des Buchstabens* helyett **die Form des Buchstabe*s, stb.)
— melléknévből képzett főnév normál főnévként való ragozása (pl. *ein Beamter* helyett *ein Beamte*, stb.)
5. **Igeragozási hibák**
— alany-állítmány egyeztetésének hibái (pl. *wir gingen* helyett **wir ging*)
— helytelen múlt idő képzés (pl. *wir liefen* helyett **wir lauften*, *wir sind gelaufen* helyett *wir haben gelaufen*, stb.)
— igeidők felcserélése (jelen idő használata múlt idő helyett és fordítva, stb.)
— rossz passzív szerkezet használata (pl. **den Brief wurde geschrieben*)
6. **Melléknév-ragozási hibák**
erős, gyenge, vegyes melléknév-ragozási szabályok figyelmen kívül hagyása (pl. **mit dem kleinem Kind*, stb.)
7. **vonzathibák**
(pl. *die Mutter kümmert sich mit dem Kind*, vagy *die Mutter kümmert sich um dem Kind*)
8. **rossz szórend**
— fő mondatrészek helyének tévesztése (pl. **heute ich habe nicht gefrühstückt*)
— egyenes szórend mellékmondati helyett (pl. **Weißt du, daß ich liebe dich?*)
— stb.
9. **Kötelező mondatrész hiánya**
— hiányzik az alany (pl. **ich habe ihn eingeladen, aber ist nicht gekommen*)
— hiányzik a ragozott állítmányi rész (pl. **Sie meine Mutter. Kennst du sie?*)
— hiányzik a tárgyias ige tárgya (pl. **Sie ist meine Mutter. Kennst du?*)
— stb.
10. **stb.**

Németről magyar nyelvre történő fordítás

A jeles dolgozat kritériumai: a kiinduló német nyelvű szöveggel tartalmilag ekvivalens, nyelvtanilag és stilisztikailag helyes magyarsággal megfogalmazott fordítás súlyos szerkezeti és durva lexikai hibák nélkül. A megengedett max. 4-5 stilisztikai hiba.

Elégtelen a dolgozat, ha 3 súlyos szerkezeti hibánál többet tartalmaz, vagy durva nyelvtani és lexikai hibáinak pontösszege eléri a 20 (a vizsgázók szokásosnál /elvártnál gyengébb átlageredménye esetén maximum 30) pontot.

A köztes érdemjegyek a jeles és elégtelen ponthatárai között arányosan kerülnek kiszámításra.

Súlyos (hárompontos) szerkezeti hibának számítanak a következők:

- Egy mondat, mondatrész teljes félreértése, félreolvasásból adódó súlyos hibák
- a forrásnyelvi szövegben adott információk (egy mondat) hiánya
- érthetetlen, vagy a forrásnyelvi szöveg értelmével ellentétes értelmű mondat
- félreértett, eltorzult vagy felismerhetetlen szerkezetű mondat, értelemzavaró magyartalanság.

Durva (kétpontos) hibának számítanak

- Grammatikai hibák: Sg.-Pl. helytelen megfeleltetése, jelen ill. múlt idő helytelen fordítása, módbeli segédigék szubjektív használatának félreértése, alany-állítmány egyeztetésével kapcsolatos tévedés, szintaktikai problémák (pl. Schachtelung) helytelen megfejtése, stb.
- Lexikális hibák: nemzetközi vándorszavak félreértése, hibás fordítása (faux amis!), módosító és nyomatékosító elemek figyelmen kívül hagyása vagy rossz fordítása (*wohl, nicht einmal, wie auch immer, usw.*)
- Többszörösen összetett nominális szerkezetek helytelen, magyartalan fordítása.

Kevésbé súlyos (egyvonalas) hibák:

- Nem értelemzavaró magyartalanság, stilisztikai kérdések, magyar helyesírási hibák